

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO XXXIII (27).

Stev. (No.) 32

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

8. avgusta 1974

Diktatura na poti diktature

Preteklega 27. julija je perujska vojaška vlada s posebnim dekretom razlastila in „socializirala“ šest največjih perujskih dnevnikov, ki izhajajo v glavnem mestu Lima. Ta ukrep je dokončno postavil vlado generala Velazca Alvarada na pot levičarske diktature, pobarvane z močnim socialnim prizvokom.

Kdor ni vsaj povrhu sledil perujskemu revolucionarnemu razvoju, bo težko pravilno razumel ta ponesrečeni korak diktature. Zato naj omenjeni razvoj vsaj v kratkem prikažemo našim bralcem. Ko je v Peru 3. oktobra 1968 izbruhnil vojaški udar, ga je večina opazovalcev prišla k nenehni vrsti vojaških pučev, ki so tako običajni v latinski Ameriki. A dejstvo je bilo drugačno. Peru se je tedaj nahajal v klasičnem položaju odvisnosti. Nezmožne vlade, podkupljeni politiki, socialni kaos, gospodarski propad. Sedemdeset procentov vseh mladostnikov, ki so letno nastopili vojaški rok, je bilo nepsimenih. Razsežne planjave so bile last maloštevilnih gospodarjev, medtem ko so kmečke množice, in zlasti indijanski prebivalci, trpeli v lakoti. Tuje ladje je trumoma ribarilo v perujskih vodah in tuje petrolejske družbe so, včasih kar ilegalno, praznile perujske petrolejske ležišča. Temu stanju se je zoperstavila nova perujska vojaška vlada.

V tej vladi se je takoj pokazala kot odločujoča, osebnost tedanjega vojaškega vodje. Juan Velasco Alvarado se je postavil na čelo Perujske Revolucije. Novi 54-letni predsednik je takoj ukinil vse petrolejske pogodbe in 9. oktobra 1968 (dan, ko je to storil), proglasil za „Dan narodnega dostojanstva“. Država je začela izvajati globoko agrarno reformo, po kateri je bilo razlastičenih 800.000 hektarjev in s to zemljo okoriščenih okoli 30.000 družin. Vlada je zlasti pazila, da je to zemljo dajala v roke kmečkim združenjem, da se je izognila prevelikemu in neproduktivnemu razkosavanju. Pod Velascovim načelstvom je bila tudi izvedena industrijska reforma, s katero je šepa-dužja perujska proizvodnja hitro napredovala. Spremenila je tudi vzgojni sistem.

Kakor je bila vlada neizprosna na kmetijskem polju, tako je bila bolj previdna na ribolovnem in mornariškem. Tu se ni otepala, nasprotno, iskala je sodelovanja tujih kapitalov. A prav tako je v notranjem gospodarskem polju pričela izvajati ostre spremembe, s katerimi je dala delavcem močno kontrolo nad podjetji. V tem ni tuj vpliv jugoslovanskega komunizma in njegove ideje samoupravljanja. Nam je še v spominu Kardeljev obisk v Peruju.

Zaradi teh ukrepov, in pa zlasti zaradi podpore domačih komunistov tem korakom, je vojaška vlada kaj kmalu bila označena za komunistično. To je vztrajno zanikala. Tako je gen. Velasco Alvarado v govoru 28. julija 1969 zatrjeval: „To ni marksistična revolucija in zato tudi nismo na poti v družbo komunističnega ustroja.“ In leto pozneje: „Niti izhodišna točka, niti postopek razvoja naše revolucije, niti njen cilj ne spadajo v tradicionalne okvire kapitalističnega ne komunističnega sistema. Ne kapitalizem, ne komunizem nista model naše nacionalistične revolucije.“ Temu je tem bolj verjeti, ko je Velasco Alvarado znan po svojem preganjanju komunistične gverile iz časa pred 1968. Res pa je, da je perujska revolucionarna vlada nastopila svojo neodvisno pot tudi v zunanji politiki: navezala politične in gospodarske stike z Rusijo in Kitajsko, se pobratila s Kubo in podvzela popolnoma samostojno nastopanje v sklopu Organizacije ameriških držav.

A perujska vojaška vlada je zašla, kot mnoge druge revolucionarne vlade, na pot politične diktature v nedogled. Ne le v začetku, marveč tudi po skoraj šestih letih vladanja, ko je mnogo go-

GENERALI V KOMUNISTIČNI JUGOSLAVIJI POLICIJA V VOJAŠKIH ROKAH

Jugoslovanski komunistični diktator Tito je po 10. partijskem kongresu, ki je bil konec maja t. l. v Beogradu, potisnil vrsto generalov v vodstvo države in svojega režima. Na najvišje položaje jih je takole namestil:

1. Notranji minister (šef civilne policije UDB-e) je aktivni pehotni general, 59-letni Hrvat iz Bosne Franjo Herljević;

2. Obrambni minister je 58-letni srbski general Nikola Ljubičić;

3. Vrhovni šef jugoslovanskih oboroženih sil je 55-letni slovenski general Stane Potočar;

4. Šef partijske organizacije jugoslovanskih oboroženih sil je 53-letni muslimanski general Džemail Šarac;

5. Šef vojaške policije (KOS — Kontra obaveštajna služba) je hrvaški general Stjepan Domankušić.

Vseh omenjenih pet generalov so še z 10 drugimi člani jugoslovanskih oboroženih sil člani Centralnega Komiteta KP, ki je bil sestavljen na 10. kongresu KP. Tako sedaj generali vseh največjih narodnostnih skupin (Slovenci, Hrvati, Srbi in muslimani) zavzemajo pet najvišjih položajev v jugoslovanskih vladnih policijskih in partijskih krogih.

Vojska skupaj s partijo

S Titovo postavitvijo generala za šefa policije in vodjo celotne varnostne službe je tako poleg partije vojska dobila pod kontrolo vse javno in zasebno življenje v Jugoslaviji. V nedavnem razgovoru s člani UDB-e, ob praznovanju 30-letnice obstoja te jugoslovanske tajne policije, jim je diktator Tito izjavil, da morajo „sedaj stopiti na novo pot“ in nadaljeval:

„UDB-a mora vedno slediti liniji partije, sicer ne bo mogla pravilno opravljati svojih dolžnosti. To mora biti, da tako rečem, vodilna misel vašega dela. Nastopati morate kot varnostna služba in kot politični faktor. To je vaša dolžnost. Vaša dolžnost je tudi odpraviti nekatere napake preteklosti, sedaj, ko, kakor veste, nekateri poskušajo federalizirati vse, vključno partijo, varnostno službo, itd. Sedaj stopate na novo pot. Bodite čim bolj enotni. Izogibajte se tekmovalnega duha, ker bi mogli imeti negativne posledice. Povezava v varnostni službi je absolutno nujna...“

Zaradi vedno večje kontrole nad celotnim državnim partijskim in nepar-

tijskim življenjem v državi je diktator Tito imenoval za šefa UDB-e generala, ker meni, da bo tako zagotovil „povezavo v varnostni službi.“

Zadnji civilist na vodstvu Titovega notranjega ministrstva, se pravi policije, je bil Luka Banović. Ne smemo spregledati dejstva, da je bila julija 1966 ob odstranitvi Rankovića, takratnega Titovega naslednika in vrhovnega šefa UDB-e, prav vojaška veja varnostne organizacije (KOS) tista, ki je okrnila moč UDB-e in prevzela njene posle v svoje roke. Toda pozneje, v dobi tkim. „odjuge“ (1967—1971) je tudi KOS začela izgubljati vpliv, ker so, kakor je izjavil diktator Tito, „bili storjeni poskusi federalizirati vse, vključno partijo in varnostno službo.“

tijskim življenjem v državi je diktator Tito imenoval za šefa UDB-e generala, ker meni, da bo tako zagotovil „povezavo v varnostni službi.“

Zadnji civilist na vodstvu Titovega notranjega ministrstva, se pravi policije, je bil Luka Banović. Ne smemo spregledati dejstva, da je bila julija 1966 ob odstranitvi Rankovića, takratnega Titovega naslednika in vrhovnega šefa UDB-e, prav vojaška veja varnostne organizacije (KOS) tista, ki je okrnila moč UDB-e in prevzela njene posle v svoje roke. Toda pozneje, v dobi tkim. „odjuge“ (1967—1971) je tudi KOS začela izgubljati vpliv, ker so, kakor je izjavil diktator Tito, „bili storjeni poskusi federalizirati vse, vključno partijo in varnostno službo.“

Hrvaški generali najpripravljeni za čistke

V prej omenjeni odstranitvi Rankovića in čistki UDB-e leta 1966 je glavno vlogo odigral hrvaški general Ivan Mišković, ki je bil takrat šef KOS-e. Tudi v čistkah hrvaških partijskih veljakov decembra 1971 je Mišković odigral važno vlogo, prav tako v odstranitvi Kavčića v Sloveniji in v čistkah v Srbiji oktobra 1972. Za njegovo „lojalno službo“ ga je diktator Tito nagradil z imenovanjem, aprila 1973, za „svetovalca pri državnem predsedništvu glede državne varnosti“ in za „posebnega svetovalca predsednika republike“ ter za „vrhovnega poveljnika oboroženih sil za zadeve državne varnosti.“

Toda junija 1973 je bil Mišković iznenada odstranjen. Njegova odstranitev je sovpadala s počasnim toda vztrajnim naraščanjem moči prej oslabilne UDB-e. Na mesto Miškovića je diktator Tito za vodjo UDB-e postavil, spet Hrvat, generala Stjepana Domankušića, ki ga je potegnil iz obrambnega ministrstva.

V članku, ki ga je napisal za 30-letnico UDB-e, general Domankušić pravi, da so organi UDB-e „oboje, komunisti in člani jugoslovanske ljudske vojske, ki se borijo proti vsem vrstam sovražnikom.“ Nato nadaljuje: „Da bi kompromitirali oborožene sile in ljudsko vojsko, sovražniki Jugoslavije sistematično širijo različne govornice, vključno ideje, da bodo v bodoče oborožene sile in policija igrala odločilno vlogo in da morajo „demokratske sile“ misliti in se vprašati, kaj se bo zgodilo, če se vojska povzpne na oblast.“

Postavitev hrvaškega aktivnega pe-

lastila tudi vse neodvisne dnevnike glavnega mesta. Te je dala v roke civilnim organizacijam (kmetijski, pisateljski, zadružni, profesionalni, delavski in vzgojni zvezi), ki pa so neposredno ali posredno kontrolirane od države, t. j. od vojaške vlade. V takem stanju je skrajno neumestno govoriti o svobodi tiska. Tako so razumeli tudi številni Peruanci, ki so v tridnevni manifestaciji napadli ta ukrep in sploh Velascov režim. Da so bile manifestacije precej splošne je dokaz, da je policija zaprla nad 500 izgrednikov, ter jih postavila pred vojaško oz. policijsko sodišče.

Težko je govoriti o bodočem razvoju v Peruju. Smer kaže v vedno bolj ostro diktaturo levičarskega (nekomunističnega) kova. Nemožen pa ni tudi korak nazaj, in sicer na pritisk v lastnih oboroženih silah. Saj je znano, da je mornariški minister in poveljnik flote, viceadmiral Luis Vargas Caballero bil prisiljen odstopiti, ker je v časnikarskem intervjuju pred časom izrazil, da „v Peruju mora vladati svoboda tiska.“ Koliko časa bo vlada lahko kontrolirala taka nasprotna mnenja v lastnih vrstah?

Dokler pa se ne dogode kake izredne spremembe, je jasno, da je s tem korakom, ko je zavrta svoboda tiska, perujska vojaška vlada dokončno nastopila pot absolutne diktature. e. t.

Convocatoria al pueblo

El pasado martes, 6 del corriente, la presidenta de la Nación, Señora María Estela Martínez de Perón, dirigió un mensaje al país, en el que convocó a todo el pueblo en defensa del bienestar general. Entre otros conceptos la Presidenta expresó en esa oportunidad también los siguientes conceptos:

“En forma mancomunada, combatiremos también el desabastecimiento y la especulación, luchando contra la delincuencia y la violencia —ya sea abierta o solapada— pues su único objetivo es obstaculizar el plan de reconstrucción y liberación nacional.

De este modo, desarrollaremos la conciencia nacional en el seno del pueblo, profundizaremos la convivencia vecinal para la resolución de los problemas comunes efectuaremos una compulsa socio-económica de la población y la organizaremos a partir de su núcleo: el barrio, hasta lograr el objetivo primordial de nuestro general: la comunidad organizada.

En un clima de absoluto respeto y total libertad, trataremos de pulsar directamente las necesidades inmediatas, para resolverlas en el menor plazo posible.”

Smrt zaslužnega prijatelja Slovencev

† UNIV. PROF. DR. BOHDAN HALAJČUK

V sredo, 31. julija ponoči, je umrl za srčno kapjo direktor Filozofsko-humanistične fakultete ukrajinske univerze papeža sv. Klimenta v Rimu, podružnica v Buenos Airesu (v katero je vključen tudi slovenski oddelek), univ. prof. dr. Bohdan Halajčuk. Pokojnik je bil majhen človek, celo malo grbast, toda bil je „velik mož“ po duhu, izobrazil, dinamičen in iznajdljivost, človek neumorne delavnosti ter strokovnjak mednarodnega prava, znan po svetovnih kongresih, na katerih je predstavljal razne ustanove, predaval ali posegal konstruktivno v debate. V Svobodni Sloveniji zasluži njegova smrt omembo na vidnem mestu, kajti bil je velik prijatelj Slovencev, ki je želel vedno in povsod sodelovati najtesneje s slovenskimi kulturnimi dejavnostmi.

Iz njegovega življenja naj omenimo samo nekaj najvažnejših podatkov. Rodil se je l. 1911 v Galiciji, tedaj v Avstriji, študiral je v Belgiji in Lovainu in potem v Lvovu, kjer je končal pravo, nadaljeval študij političnih ved v Salzburgu ter doktoriral iz mednarodnega prava v Münchenu. Že v tem času se je uveljavil v mednarodnem pravnem svetu s svojimi spisi, katerih pregled je izšel v letopisu Ukrajinske unijske univerze v Rimu ob njeni petletnici. Ko je prišel po drugi svetovni vojni v Argentino, je postal knjižničar in profesor na Katoliški univerzi, ter je tu razen predavanj iz mednarodnega prava vodil tudi oddelek Sovjetologije (Centro de estudios soviéticos). V zadnjem času je bil tudi svetovalac pri Ministrstvu zunanjih zadev. Zadnja leta je bil tudi vodja za mednarodno pravo na privatni univerzi Belgrano ter je prav zadnje dni pred smrtjo predaval na univerzi v Mar del Plati. Bil je neizmerno marljiv kot pisatelj. V zadnjem letu sta izšli dve važni njegovi znanstveni knjigi: obširna zgodovina mednarodnega prava ter zgodovina pravnih razmer v vzhodni Evropi. Pa tudi prav tako v ukrajinski knjižnici, kjer je opravljal najrazličnejše funkcije. Bil je v vodstvu katoliških skavtov, odbornik v centralnem društvu, bil predsednik odbora za obrambo od komunistov preganjanega znanstvenika Morozov, itd., itd. Glavno pa je deloval pri ustanavljanju in vodstvu kot direktor Ukrajinske katoliške univerze imena papeža Klimenta, ki jo je ustanovil v Rimu kardinal Sliipi, namreč pri nje podružnici Filozofske humanistične fakultete v Buenos Airesu. Ta stoji pod pokroviteljstvom ško-

Dr. Bohdan Halajčuk govori na inavguraciji Ukrajinske univerze v dvorani Slovenske hiše v Buenos Airesu

fa dr. A. Sapeljaka, toda pod vodstvom pokojnega dr. Halajčuka.

Za Slovence je pomembno njegovo sodelovanje z nami na Katoliški univerzi Marije Buenosaireske (UCA). Takoj si je zamislil na njej tudi sovjetološki oddelek, ki naj bi znanstveno raziskoval teorijo komunizma, ter njega praktično uveljavljanje v Sovjetiji kakor tudi po vsem svetu.

Naslonil se je takoj na slovenske sodelavce, ki so na tem oddelku sodelovali kot profesorji, pa tudi kot administrativni tajnik in kot študenti. Vpeljal je na tem zavodu predavanje iz zgodovine posameznih slovanskih narodov, ukrajinskega, poljskega, slovenskega, itd., ter njih kulturni razvoj.

Podajal je zgodovinski pogled na vznik tega sistema, ki je nastal kot simbioza marksizma iz zahoda in turanske diktatorske tradicije, ki jo je Halajčuk poznal kot malokdo. Iz tega se je razvila tudi slavistika na Katoliški univerzi, sicer v nepopolni obliki, toda kot prva v tem delu sveta. Ko je sovjetološki študij prenehal zaradi znanih sprememb v mednarodnem svetu, je prenesel študij vzhodne Evrope v podružnico Ukrajinske rimske univerze, kamor je spet povabil slovenske predavatelje ter jim v oddolžitve prepustil slovenski oddelek s slovenskim učnim jezikom in izpiti. Na tej fakulteti je doslej sodelovalo pet slovenskih profesorjev (umrl je Marjan Marolt), absolviralo 6 študentov, ter je na njej začelo deset slušateljev. Sovjetološki študij na argentinski UCA ter ta fakulteta, katere spričevala izdaja rektorat univerze v Rimu, sta nevinljivi zasluge prof. Halajčuka, zaradi katerih morajo biti Slovenci pokojnemu direktorju iz srca hvaležni in ohraniti njegov spomin zapisan v letopisih slovenskega zdomstva.

Z veselijem je hodil predavat v našo Slovensko hišo, celo inavguracijske slovensosti so se vršile v naših prostorih, (Nač. na 2. str.)

Bilo je konec leta 1946, po terorju ljudskih sodišč in množičnih obsodb, ko je bila tedanja varnostna služba, imenovana OZN-a, prevedena iz obrambnega ministrstva, se pravi izpod kontrole vojske, v notranje ministrstvo, se pravi pod kontrolo civilne oblasti.

Ciper na dvoje?

PREMIJIRJE V NEVARNOSTI

Po sprejetju premirja na Cipru sta Grčija in Turčija pristali na medsebojna pogajanja skupno z Anglijo, in sicer v Ženevi. Grki so na prvih sestankih v Ženevi vztrajno zagovarjali ohranitev neodvisnosti otoka, Turki pa so neuradno sprožili vprašanje delitve otoka na vzhodni turški in zahodni grški del. Angliji gre predvsem za ohranitev letalskega oporišča na otoku, v čemer jo podpirajo ZDA in ostale članice NATO.

Grčiji sami je zaradi ciprške krize prišla v krizo tudi grška vojaška vlada ter je enostavno predala vodstvo države v roke politikom, s konservativcem Karmanlisem na čelu, ki se je tako po desetletnem begu v Londonu vrnil v Atene. Tudi na otoku Cipru je upornik Sampson predal oblast Makariosovemu privržencu Cleridesu, ki je

takoj objavil, da vztraja na neodvisnosti Cipra.

Medtem so Turki večkrat kršili premirje in izkrcali nove vojaške oddelke na otoku. Grška vlada je zagrozila, da bo tudi ona prekinila premirje ter se je položaj proti koncu minulega tedna znova poslabšal.

Opazovalci ugotavljajo, da razvoj nakazuje turški načrt, po katerem naj bi se dokončno utrdili na otoku in dosegli delitve Cipra med Grčijo in Turčijo.

Združeni narodi so nameravali povečati svoje vojaške sile na otoku, da bi tako lažje preprečevali morebitne spopade med Turki in Grki, toda ZSSR je zadevni sklep v Varnostnem svetu ZN vetirala ter stvari ni bilo mogoče izvršiti. To je bil že 110. sovjetski veto, odkar obstoja Organizacija združenih narodov.

Španija pred novim razvojem

PROBLEMI BODOČEGA KRALJA

Španski predsednik general Francisco Franco se je iz bolnišnice, kamor se je zatekel zaradi flebitisa, vrnil v svojo rezidenco in ostaja kljub svojemu 81 letom pri dobrem zdravju. Vendar je bil previden ter je pred odhodom v bolnišnico „začasno“ predal vodstvo Španije v roke princu Janezu Karlu Burbonskemu, ki ga je bil izbral za kralja Španije, ko njega ne bo več. Po vrnitvi iz bolnišnice „začasno“ predaje oblasti ni preklical ter ostaja princ Janez Karel na vodstvu Španije, dasi

monarhija še ni vzpostavljena, ker je Franco ni proglasil odn. je še vedno živ.

Opazovalci razvoja v Španiji po Francovi smrti enoglasno ugotavljajo, da se bodo razmere na pirenjskem polotoku spremenile. Princ Janez Karel, ki bo postal španski kralj, bo moral odločiti, kdaj in kako bo Španija zavila na pot parlamentarne demokracije.

Važen faktor razvoja bo španska vojska, za katero menijo, da bo podprla kralja Janeza Karla, prav tako špansko prebivalstvo samo, ki se, kakor kaže, tudi nagiba k priznanju monarhije.

Še pred leti je španska vlada vrgla med ljudi geslo: Francoizem brez Franca, ki naj bi vladal v Španiji po Francovi smrti. To geslo je počasi izgubilo vrednost in danes nanj, tudi v Francovi okolici, nihče več ne misli.

Francu Španci danes na splošno priznavajo, da je državo rešil komunizma, ko je v državljanski vojni od 1936 do 1939 potolkel marksistične socialiste, ki so bili povsem privrženi Moskvi. Dalje, da je državo rešil grozot in razdejanja 2. svetovne vojne in da je državo gospodarsko dvignil na raven, kakor je še ni imela.

Politične stranke so ostale sicer vso dobo prepovedane, vendar so se v „ilegalni“ organizirale in pravijo, da bi moral aretirati tisoče ljudi, če bi bodoči kralj Janez Karel hotel preprečiti vznik političnih strank po Francovi smrti. Franco in druge stranke vedo, da je posebno dobro organizirana komunistična partija, toda ostale stranke se je izogibajo, da se ne bi kompromitirale s sodelovanjem ali da ji ne bi predčasno priznale pravice do soodločanja po Francovi smrti.

Mednarodni teden

FRANCIJA je pred kratkim eksplodirala svojo peto atomsko bombo na tihomorskem otoku Muroro v seriji letošnjih atomskih poskusov. Vsi mednarodni protesti niso omajali odločnost francoske vlade, da program letošnjih atomskih poskusov izpelje, kakor si ga je zastavila. Poleg Francije se tudi komunistična Kitajska ne zmeni za mednarodne proteste in nadaljuje z atomskimi poskusi v atmosferi.

ZADEVA WATERGATE je po mnenju nekaterih zunanjih opazovalcev razvoja v ZDA podpihovana tudi iz Moskve in iz Pekinga, dasi ne v ZSSR ne v Kitajski ne bi hoteli, da bi Nixon odšel iz Bele hiše. Obema komunističnima središčema gre le za čim večje omajanje predsedniške in sploh državne avtoritete v ameriškem prebivalstvu in za ustvaritev čim večjih dvomov v umestnost in življenjskost demokracije in načina življenja, kakor so ga doslej prakticirali v ZDA. Tako menijo tudi nekateri arabski vladarji, med njimi saudijski kralj, ki je to tudi povedal znanemu ameriškemu častniku Sulzbergerju, ko ga je ta nedavno obiskal. Sulzberger je ta mnenja natisnil v New York Timesu, toda s svojo pripombo, da ne držijo, nima pa dokaza za svoje zanikanje, kakor ga nima Arabci in drugi opazovalci za svoje trditve. Toda izgubljen je, kdor kar koli verjame Moskvi ali Pekingu.

Baskovski nacionalisti, med katerimi deluje komunistična teroristična organizacija ETA, so trenutno mirni in čakajo, kakšna bo politika bodočega kralja Janeza Karla. Upajo, da bo ob nastopu proglasil amnestijo za njihove „politične“ pripornike.

Ko bo Janez Karel postal kralj, bo moral reševati tri nujne probleme:

1. Dobiti bo moral kontrolo in istočasno podporo obojestranskih sil. Španski častniki so večinoma politični sredinci, skrajnežev tako na levi kakor na desni je malo. Radi bi videli, da bi Španija postala demokracija. S pomočjo vojske se namerava Janez Karel nato lotiti razpusta falangistov in skrajnih desničarjev in preprečiti vznik skrajnih levicarjev.

2. Kralj bo moral rešiti tudi problem svojega očeta, izgnanega prestolonaslednika Don Juana, katerega je Franco preskočil in ponudil prestol njegovemu sinu Janezu Karlu. Menijo, da problem ne bo težak, ker je Don Juan že storil korak v tej smeri, ko je sporočil Janezu Karlu, da je pripravljen odpovedati se prestolu, če bo princ začel vladati z deklaracijo, da bo popeljal državo na pot demokracije.

3. Urediti bo moral status Francove družine in zagotoviti častno pokojnino Francovi ženi doñi Carmen Polo de Franco in drugim članom njegove družine.

Nov političen umor v Münchenu

V Münchenu so v stanovanju 10. julija prijatelji našli umorjenega Srba Jakoba (Jaša) Ljotića, ki je bil star 79 let. Jakob Ljotić je bil brat pokojnega Dimitrija Ljotića, ki je leta 1934 v Jugoslaviji začel s pokretom „Zbor“. Pred drugo svetovno vojno je bil Jakob Ljotić generalni konzul Jugoslavije v Atenah, Tirani in Trstu. Po drugi svetovni vojni je v emigraciji prevzel vodstvo „Zbora“ in je leta 1949 ustanovil v Münchenu glasilo tega pokreta Iskra. List izhaja dvakrat na mesec in je odločno protikomunističen, ter je dosegel naklado 2000 izvodov.

V Münchenu je bilo doslej umorjenih 9 emigrantov iz Jugoslavije. Zadnji pred Ljotićem je bil umorjen 17. aprila 1969 Ratko Obradović, glavni urednik Iskre in najožji sodelavec sedaj umorjenega Ljotića. Umor Ljotića je našel velik odmev tudi v nemškem časopisu, ki je poudarjalo, da nobeden političnih umorov v tem mestu doslej še ni bil pojasnjen. „Münchner Merkur“ v številki z dne 12. julija objavlja izjavo šefa kriminalne policije Hansa Fischerja, ki je dejal z ozirom na to, da nobeden političnih umorov ni bil razjasnjen tole: „Težava za pojasnitev teh umorov je trojna: morilci niso nikaki amaterji, ampak hladnokrvni profesionalci. Predno mi žrtev najdemo, so morilci že daleč preko gora in po statutih „Interpola“ ne dobimo nobene opore, kadar gre za politične umore. Če gre tudi v Ljotićevem primeru za političen umor, so izglede, da bi našli morilce prav tako dvomljivo.“

Kako je prišlo do umora posnemamo iz pisma z dne 11. julija prijatelja pokojnega Ljotića, ki je v njem obvestil o umoru somišljenika ZBORA. Takole pravi med drugim: „Včeraj okrog treh popoldne so prijatelji „Jaše“ zvonili na njegovem stanovanju; ker niso mogli razumeti, da nihče ne odpre, se je enemu posrečilo priti v stanovanje skozi stransko okno. Jašo so našli mrtvega na tleh. Stoli so bili razmetani. Morilci se niso dotaknili ne denarja ne vrednosti. V pisalnem stroju je bilo začeto pismo z datumom 8. julija, iz česar sklepamo, da je bil umorjen tega dne. Bil je zadavljen s kravatno in ker je imel po telesu posledice udarcev, se je verjetno branil pred morilci. Tudi so ugotovili, da je med prsti držal nekaj las morilca, kar tudi kaže na trdo borbo. Prolevičarski novinarji so začeli s propagando, da so Ljotić ubili ustaši. To je največja neumnost, ker Jaša ni imel z ustaši nikakih sporov. Morilca je iskati med UDBinimi agenti.“

Pisec tega pisma tudi dostavlja, da je verjetno, da bo v kratkem umorjen tudi kak Hrvat. Po UDBinemu sistemu ni običajno moriti le pripadnika ene narodnosti. Tako je bil umorjen 17. aprila 1969 Ratko Obradović, 30. junija istega leta pa Hrvat Mahid Kulenović.

Süddeutsche Zeitung z dne 12. julija v obširnem članku opisuje umor in pravi, da je münchenska policija mnenja, da okolnosti umora kažejo, da morilca ni iskati med osebnimi znanci žrtve in je razpisala 2000 DM nagrade za vsako informacijo, ki bi pripomogla k razjasnitvi umora.

Tudi dnevnik Die Welt z dne 12. julija v poročilu o umoru pravi: „Ni izključeno, da je bil Ljotić žrtev tajne službe vzhoda.“

Solženicinova knjiga „Otočje Gulag“ je na pokojnega Ljotića napravila tak vtis, da je začel zbirati material za knjigo, v kateri bi prikazal zločine komunističnih partizanov med drugo svetovno vojno in po vojni. Hotel je zbrati material za nekak „Gulag“ jugoslovanskih komunistov.

Pogreba so se udeležili številni osebni prijatelji in člani „Zbora“ ne samo iz Münchena, ampak so prihili tudi iz Pariza, Severne Amerike, Anglije in Avstralije. Poslovljne besede ob grobu mu je govoril Ratko Parežanin.

† DR. BOŽIDAR VLAJIĆ

V Londonu v Veliki Britaniji je umrl edca od zadnjih še živelih mož, ki so imeli vodilno vlogo v političnem življenju predvojne Jugoslavije, doktor Božidar Vlačić.

Pokojnik se je rodil leta 1888 v Beogradu, kjer je opravil srednjo šolo, nato pa študiral pravo na univerzah v Berlinu, Leipzigu, Heidelbergu, Münchenu in v Ženevi. Po prvi svetovni vojni je deloval kot odvočak v Beogradu in se tudi kmalu začel uveljavljati kot politični publicist in vodilni razumnik v Srbski demokratski stranki, v kateri je postal najtesnejši sodelavec Ljube Davidovića.

Doktor Vlačić je bil med prvimi srbskimi razumniki in političnimi delavci, ki so uvideli potrebo po spremembi centralistične vidovdanske ustave in zahteval federativno ureditev države, kar je zlasti poudarjal po drugi svetovni vojni, ko se ni hotel vrniti v domovino.

V emigraciji je vodilno sodeloval v mnogih pogovorih med slovenskimi, hrvaškimi in srbskimi političnimi delavci, ki so končno vodili v znani sestank v Stansteedu v Britaniji, na katerem so se udeleženci več ali manj sporazumeli o nekaterih načelih, ki bi naj — če bi bila uveljavljena — omogočila za vse narode pravično ureditev države in s tem njeno ohranitev.

Vsi, ki so pokojnega Božidarja Vlačića poznali, ga bodo ohranili v lepem spominu kot značajnega in poštenega moža in javnega delavca.

SMRT ZASLUŽNEGA PRIJATELJA SLOVENCEV

(Dalje s 1. str.)

ter bi moral predavati prav na dan svojega pokopa. Pa njegova neutrudljiva marljivost mu je ubila srce, ki je v slabem telesu ni moglo prenesti.

Njegov pogreb je pokazal kako so ljudje cenili to delavnost in dinamiko. Na dan smrti ob 9 zvečer sta opravila molitve za pokojnika skupno dva škofa: unijatski ukrajinski dr. Sapeljak, ki se ga je spomnil z lepim govorom, ter rektor Buensaireske katoliške univerze tit. škof dr. Derisi. Drugi dan pri pogrebu na Chacariti, ki ga je vodil unijatski župnik č. g. Halabarda, pa se je poslovalo od njega osem govornikov od najrazličnejših kulturnih skupin, pri katerih se je uveljavljala njegov duh in delo. V imenu Slovencev se je poslovil od njega univ. prof. dr. Tine Debeljak, ter mu tako dal posmrtno zahvalo za njegov delež ob ustanovitvi in vzdrževanju slovenskega visokošolskega učilja, da bi njegova smrt ne omajala tega plodnega kulturnega sodelovanja med slovanskima narodoma. Naj počiva v miru!

Jugoslovanski „Sistem delegacij“

PARTIJSKI KORPORATIVIZEM

Kakor smo svoječasno poročali, je 15. maja t. l. novo „izvoljeni“ dvazbornični parlament komunistične Jugoslavije na skupnem zasedanju „izvolil“ diktatorja Tita za predsednika republike „z neomejenim mandatom“ (člen 333 nove jugoslovanske ustave, ki jo je jugoslovanska KP proglasila 21. februarja t. l.).

Razen tega sta: *Federalna zbornica* kot prva zbornica jugoslovanskega parlamenta, (220 delegatov; po 30 delegatov iz vsake od šestih republik in po 20 delegatov iz vsake od obeh avtonomnih provinc, vsi delegirani iz občinskih skupščin) in *Zbornica republik in avtonomnih provinc* (vsega 88 delegatov; po 12 delegatov iz vsake od šestih republik in po 8 delegatov iz vsake od obeh avtonomnih provinc, delegirani iz republiških in provincijskih skupščin) „proglasili izvolitev in objavili sestavo (devet članskega) Predsedništva Socialistične Federativne Republike Jugoslavije (SFRJ)“, kratko imenovanega „Državnega predsedništva“ (člen 322 nove ustave). Za 8 od 9 članov tega Državnega predsedništva pravijo, da so bili „izvoljeni s tajnim glasovanjem“ v zadevnih republiških in provincijskih skupščinah, dasi so bili dejansko vnaprej določeni od partijskega vodstva. Predsednik jugoslovanske KP (diktator

Tito) je deveti, „ex officio“ član Državnega predsedništva (člen 321 nove ustave).

Volitve v treh etapah

Te zadnje „volitve“ v komunistični Jugoslaviji je partija izpeljala v treh etapah, ki so trajale približno dva meseca.

V prvi etapi, meseca marca t. l., so delavci v podjetjih, kmetje v zadrugah in samostojni kmetje, uradniki v podjetjih in raznih ustanovah, državni funkcionarji in člani obojestranskih sil „izvolili nad 1.000.000 delegatov“, ki naj jih predstavljajo v višjih ustavnih organih.

V drugi etapi, izpeljani aprila in prve dni t. l., je bilo (izmed prej omenjenih nad 1.000.000 delegatov) izbranih 100.000 delegatov „za službo“ v občinskih, provincijskih in republiških skupščinah ter v federalni skupščini SFRJ v Beogradu.

V tretji etapi, t. j. 15. maja t. l., pa je skupno zasedanje obeh zbornic, se pravi parlamenta SFRJ, „pomenilo začetek novega in edinstvenega sistema, ki ga doslej svet še ni poznal: sistema delegacij“, kakor je izjavil tvorec tega partijskega korporativizma, jugoslovanski komunist št. 2, Edvard Kardelj.

Proti parlamentarni demokraciji

Kaj ta „novi sistem delegacij“ pomeni?

Že leta 1965 je vodstvo jugoslovanske KP začelo izjavljati, da „ljudstvo prav za prav noče imeti imenovanih po več kandidatih za eno in isto mesto.“ Vedno glasneje in pogosteje so trdili, da „ljudstvo hoče le enega kandidata, brez opozicije, zlasti kadar ve, da ima kvalitete, ki ga usposablja za uspešno izvrševanje njegovih predstavnških funkcij“ (se pravi: če je član partije). Kajti, „več kot en kandidat za isto mesto bi predstavljal samo formalistično demokracijo, ne pa ljudske“, je postalo partijsko geslo.

Toda partija s Kardeljem na čelu še vedno ni našla načina, da bi obšla načelo tkim. „formalistične demokracije“ ter se ni mogla izogniti, da ne bi na „volitvah“, ki jih je izpeljala med 9. aprilom in 12. majem 1969, dopustila 80.000 kandidatov za samo 43.878 mest v vseh vrstah skupščin. Tako je bilo pred petimi leti „izvoljenih“:

40.279 predstavnikov v 501 občinski skupščini

820 poslancev v dve provincijski skupščini (Vojvodina 350, Kosovo 270)

2.159 poslancev v šest republiških skupščin, in

620 poslancev v pet zbornic federalne skupščine v Beogradu.

Na „volitvah“ leta 1969 so imeli

volilci vsaj malenkostno izbiro (in možnost izvolitve) celo nekaterih ne-partijskih kandidatov, seveda v glavnem le na občinski ravni. Toda povsod, kjer je bilo več kandidatov kakor mest, kandidati niso smeli voditi svoje lastne volilne kampanje ali pa celo postaviti svojo lastno politično platformo. Vsi kandidati brez izjeme so morali braniti samo politično platformo, ki jo je predpisala Socialistična Zveza Delovnega Ljudstva Jugoslavije (SZDLJ), pomožna organizacija jugoslovanske KP.

Toda kljub več ali manj popolni kontroli, ki jo je imela, partija ni bila zadovoljna z načinom volitev leta 1969 in je začela sestavljati nov volilni sistem, ki bi ga lažje kontrolirala in ki bi omogočil partijskemu vodstvu popolno dominacijo izvoljenih predstavnikov in s tem vsega javnega in zasebnega življenja v državi.

Rezultat je bila nova ustava (proglasena 21. februarja t. l.), ki je uvedla „sistem delegacij“, neke vrste „indirektno izbiro“, temelječo na ideji tkim. „imperativnega mandata“. Ta pomeni, da delegati, izbrani za različne skupščine, ne morejo izražati svojega mnenja, temveč se morajo striktno ravnati po navodilih „iz baze“, ki jo dejansko kontrolira KP.

Po uradni jugoslovanski partijski teoriji je ta sistem delegacij „več kakor indirektni način volitev“. V njem je „izražena ideja odposlanec nasproti ideji predstavnikov.“ Na ta način je „klasična buržujska in razredna ideja

predstavnštva premagana in nadomeščena z idejo direktnega razrednega vladanja večine“ po odposlancih, ali kakor jim sedaj v komunistični Jugoslaviji pravijo: delegatih.

Z drugimi besedami: po indirektnih volitvah naj bi delavski razred (se pravi partija) direktno vladal.

Amaterski politiki v „bazi“, poklicni na vrhu

Medtem ko so bili prej poslanci v narodnih skupščinah na vseh ravneh *poklicni politiki*, se pravi, pustiti so morali svoje službe v gospodarstvu ali upravi, da so predstavljali ljudstvo, ki jih je izvolilo, morajo sedaj ti novi delegati ostati na svojih službenih mestih v podjetjih, šolah, raznih ustanovah, v vojski, upravi, itd. in postanejo *amaterski politiki*. Svoje politične dolžnosti morajo opravljati v svojem prostem času ali v svojem normalnem delovnem času. Medtem, ko so zaradi opravljanja svojih političnih dolžnosti odsoni od svojega dela, jih morajo njihovi delodajalci plačevati kakor da bi delali pri svojih strojih ali v pisarnah.

Prvi jugoslovanski partijec za diktatorjem Titom, Edvard Kardelj, trdi, da je namen novega sistema delegacij preprečiti, da bi se delegati spremenili v poklicne politične predstavnike, kar da je največje zlo buržujskega demokratskega sistema.“

(Bo še)

Novice iz Slovenije

KOSTANJEVICA — V Kostanjevici so 30. junija predstavili nekatere slovenske pesnike iz Gorice in Trsta: Filibetta Benedetića, Miroslava Košuta, Marka Kravosa, Aca Mermolja in Ireno Žerjalovo. Njihova dela sta brala člana tržaškega Stalnega gledališča Mira Sardočeva in Joško Lukeš.

KOSTANJEVICA — V cerkvi sv. Miklavža je 12. julija, XIX. dolenski kulturni festival pripravil komorni koncert. Na sporedu so bila dela Boccherinija, Gallusa, Zupana, Monteverdija, Haydna ter Srebotnjakovo delo Vojne slike. Dela so izvajali godalni trio Da camera, sopranistka Zlata Ognjanovič, tenorist Mitja Gregorač, violinist Srečko Zalokar, pianist Leon Engelman ter tolkalci Slovenske filharmonije iz Ljubljane.

LJUBLJANA — Ljubljansko železniško podjetje je 2. julija javno pozvalo vse organizacije, ki imajo blago v železniških vagonih, naj jih čimprej raztovorijo. V Sloveniji je nastala velika težava z tovornimi vagoni, ki jih je premalo, pa še podjetja jih zelo neradno raztovorjajo. Tako je bilo konec junija kar 3000 neraztovorjenih vagonov v vsej Sloveniji. To je več kot tretjina vseh, s katerimi razpolagajo slovenske in istrske proge. Podjetje je zaprosilo, naj bi poskrbeli za raztovorjenje tudi ob prostih dnevih in nedeljah, ker bo le tako mogoče vsaj deloma rešiti stisko, ki je nastala zaradi pomanjkanja tovornih vagonov.

MURSKA SOBOTA — Konec junija so zapisali v Delu, da je akcija za reševanje belih štorckelj lepo uspeła in da je sedaj že več štorckelj v Pomurju. Kustos Prirodoslovnega muzeja Slovenije Ivan Božič pa je Delu 9. julija napisal poseben članek, v katerem podaja podatke, ki niso tako zadovoljivi, kot jih je omenil poročevalec konec junija: Kustodiat za ornitologijo je letos obiskal 91 krajev, kjer gnezdijo štorcklje. Člani te ustanove so mogli zagotovo ugotoviti le, da je od 54 gnezd bilo zasedenih le 39 in so našli 114 mladičev. Seveda člani niso mogli vsega točno ugotoviti, tudi obiskali so le okoli 65% ozemlja, kjer gnezdijo štorcklje. Vendar bo treba še precej dela, da bi uspeli z rešitvijo pomurskih štorckelj. Kajti leta 1953 so našli na Prekmurskem 153 gnezd, v katerih se je izvalilo 450 mladičev. Kustodiatu tudi ni bilo dosti znano, kje je postavljati tistih 160 umetnih gnezd o katerih je pisalo Delo 26. junija.

LJUBLJANA — Istrske železnice ostanejo v povezavi z ljubljanskim železniškim podjetjem. Zvezno ustavno sodišče je osvojilo mnenje istrskih železničarjev, da se delavci morejo svobodno opredeljevati glede združenega dela. Pred časom je namreč hrvaški sabor sklenil, da bo istrske proge prevzelo v upravo železniško podjetje Zagreb; s tem odlokom pa istrski železničarji niso bili zadovoljni in so predlagali us-

tavnemu sodišču, naj oceni, če je odlok hrvaškega sabora v skladu z ustavo.

KRANJ — Tudi Kranjčani se pogtegujejo za visoko šolo. Zahtevajo, da se višja šola za organizacijo dela preimenuje v visoko šolo. Svet združenja visokošolskih zavodov iz Maribora je enoglasno podprl zahtevo. Mariborčani računajo na podporo Kranjčanov glede univerze v Mariboru.

LJUBLJANA — Ljubljanski živaliski vrt, ki ima 35 hektarjev rezervirane zemljišča zasadena le 3 hektarje, je od hotela „Levi“ dobil v dar levji par. Pravijo, da bi ljubljanskemu zoološkem vrtu kmalu zmanjkalo prostora, če bi vsa slovenska podjetja sledila „Levove-mu“ zgledu. V vrtu bi bilo vse polno bobrov, jelenov, kozorogov, orlov in celo slonov ne bi primanjkovalo.

Umrli so od 9. do 14. julija:

LJUBLJANA: Vekoslav Mlekuč (76); Alojzija Leskovic up.; Gabi Ravnikar; Iva Kamenšek r. Dovgan (84); Ivan Krašovec; Stefanija Širelj r. Bobnik; Cecilija Klopčič r. Resnik (90); Anastazija Mavčec r. Keve; Ignac Kjunder up. (78); Janez Peternej up.; Franc Eršte; Veronika Prebil up.; Jože Pavlin PTT up. (77); Ivan Pernuš up. (88); Ciril Klešnik, papirničar; Ivana Černe r. Pirnat (91); Slavko Jančar diskotekar; Ivan Flander up. kor. borec (79); Ivanka Prošene; Danica Suštar r. Šulflaj; Marija Pečnik; Ivan Stojkovič up.; Janez Peternej up.; Rezka Pišlar up.; Teodora Markič r. Škrabčev; Josip Kržižič, taksist v p.; Anica Šlibar r. Končan; Fani Videmšek up.; Jože Oblak, dentist v p.; Karel Tergrag up.; Stanka Hvastja r. Jug up.; Janke Kramar kor. borec up.; Julci Grčar r. Adamič (88).

RAZNI KRAJI: Avgust Moro up. (74), Novo mesto; Franc Zupančič delavec, Dolsko; Ivanka Kovačič, Rakitna; Razalija Hočevar, knjigov., Šmartno pod Šm. gor.; Matija Mivšek, Kranj; Alojzija Dobovšek r. Drošler, Črnuče; Frančiška Pišek r. Trček, Zagorje; Vinko Langerholz, pravnik, Slov. Konjice; Ivan Pivk, čevljarški up., Žiri; Jože Zorič, biv. čevlj. mojster (80); Krško; Ivan Koracnik, kurjač, Novo mesto; Ladislav Šeško, Dev. M. Polje; Avgust Grad, up., Sostro; Karla Rehar r. Nemeč, Stranje; Anton Meglič up., Dravljice; Anton Židanik up., Maribor; Anton Kožuh up., Štepanja vas; Janez Zupan, delavec, Litiija; Antonija Bizovičar up. tob. tov., Vrhnika; Janez Tome, zidar, Rudnik; Vito Turk, grafik, Zagorje ob S.; Rozalija Laikovič (80), biv. gost., Pristava pri Krškem; Ivan Sotenski up., Zagorje; Janez Kopač — Tometov ata —, Dravljice; Janez Marinko (80), Vič; Franc Kladnik, Sp. Palovče; Dragica Kukovec, ped. vodja, Koper; Neža Briški r. Mihelič, Kamnik; Mojmir Milič, Črnomelj; Emil Klakočar, Krško; Anton Gruden (75), Podpeč; Jože Tomažin up. Tržič; Rosanda Jakovljevič r. Razberger, Maribor; Julka Zdešar (75), Horjul; dr. Maks Bitenc, zdravnik v p., Zlatic; Milena Bregar r. Bonifer, Zgred; Jože Zupančič, tkalski m. v p. Brestice; Lovro Plevnik up., Ponikva pri Grobeljncem; Franc Omeč (73); Vešter pri Stari Loki; Marija Pirkovič r. Mervar (86), Novo mesto; Marijan Skrbinišek prof., Črnomelj; Frančiška Serko (82), Šancelnova mama iz Kolovca; Katarina Pračnikar v Brest. Dole pod Sv. Trojico; Ljudovik Šušter (87), bančni rav. v p., Celje; Terezijska Novak up., Rošnje; Lojze Zupančič up. (73), Novo mesto; Ivanka Flerin, Vi. pri Domžalah.

Z našo pesmijo — po domovini

(Pred nastop m Slovenskega pevskega zbora v Mendози v Buenos Airesu)

Vsaka kulturna stvaritev je dogodek, ki ga je vredno zapisati. Kadar pa je kulturna stvaritev sad zdomskega umetniškega napona, je prav gotovo dvakrat vredna opombe. Slovensko zdomstvo v svojem kulturnem izrazju ni revno. Mnoge in zares velike so vrednote, ki jih lahko pred svetom izkaže kot plod svoje kreativnosti. Ne najmanjša med njimi — slovenska pesem. Ubrana na slovensko melodijo. Zapeta s slovenskim srcem. Za slovensko vero, upanje in ljubezen.

Slovensko zdomstvo v Buenos Airesu je znova pred praznikom slovenske pesmi. Tokrat prihaja daleč izpod andske kordiljere, iz Mendoze. V okviru jubilejnih slovenski ob 20-letnici ustanovitve Slovenske kulturne akcije bomo na državni praznik, v soboto, 17. avgusta, v Slovenski hiši doživeli večer slovenske pesmi, s katerim se nam bo predstavil Slovenski pevski zbor v Mendози, ki ga tako uspešno že 25 let vodi prof. Božidar Bajuk, redni ustvarjalni član v glasbenem odseku Kulturne akcije. Večer, ki so nam ga za to priložnost pripravili mendoški slovenski pevci, so nazvali **Z našo pesmijo — po domovini**. S pesmijo nas bodo popeljali v

slovensko domačnost, na slovenske gore in ravni, k slovenskemu morju in v slovenske gozde, mimo belih cerkvic po domačih gričih, skozi tržič goriske dežele, na prekmursko ravnj, iz gorenjskega zdravja v dolensko mehko... Vse za potrjenje, da je slovensko zdomstvo v svobodi zvesto najvišjim duhovnim in narodnim vrednotam: svoji slovenski besedi, svoji krščanski vernosti, svoji neodtrganosti od domače zemlje.

Zbor, ki se nam predstavlja obhaja letos svoj srebrni jubilej. Začel se je s povezavo pešičice pevcev — šest jih je bilo — brž po prihodu v večjih slovenskih zdomskih skupin v Mendози leta 1949. Pevec je zbral ob sebi prof. Božidar Bajuk, sin pok. ravnatelja Marka Bajuka. Iz početnega prepevanja v ljudskem tonu pri nedeljskih popoldanskih pobožnostih, pa z uvedbo lastne slovenske maše aprila 1949 se je zbor zvečal in začel načrtovati s štiriglasnim petjem. Isto leto je prišel za svojim sinom v Mendozo tudi pok. ravnatelj prof. Marko Bajuk, eder največjih in najdarovitejših slovenskih zborovodij našega časa. Krepko je zastavil svojo glasbeno večino v ustvaritev slovenskega mešanega zbora.

SLOVENC I V ARGENTINI

Osebn e novice

Žrtst. 20. julija je bila krščena v cerkvi San Isidro Labrador **Klavdija Ocvirk**, hčerka inž. Marka Ocvirka in ge. Metke ro. Pirc. Botrovala sta Matej Ocvirk in Monika Pirc. Srečnim staršem naše čestitke.

JANEZ LUŽOVEC — 70-letnik

Živahen delaven, navdušen za vsako dobro stvar, vedno pripravljen pomagati, pa na se gre za osebno zadevo ali za skupni blagor, tak je naš rojak Janez Lužovec. Jubilat je prav zaradi

te svoje delavnosti znan po vseh slovenskih naseljih Velikega Buenos Airesa, pa brez dvoma tudi drugod. Zato je prav, da se ga ob tako lepem jubileju, kot je 70 let življenjske poti, vsaj na kratko spomnimo.

Rodil se je Janez Lužovec 2. avgusta 1904 v Poženku v cerkljanski fari. Se mladega ga je prizadela nesreča, da je izgubil očeta. Tako je bil v mnogem prepuščen sebi in svoji lastni uvidenosti. Po končani ljudski šoli leta 1918 se je šel učiti krojaške obrti, vzporedno pa je obiskoval tudi obrtno šolo. Kmalu si je ustvaril poklic, pa tudi zgradil družino, skupaj z go. Julko Kmetičevo. Njun zakon je Bog blagoslovil z osmimi otroki, od katerih je šest še živih.

Kakor je v družini znal ustvariti lepo versko in narodno vzdušje, tako se je za isti cilj prizadeval v skupnosti, kjer se je jubilat udeleževal v raznih katoliških prosvetnih organizacijah. Politično je bil formiran v Slovenski ljudski stranki. Zaradi te svoje dejavnosti je bil za časa režima kralja Aleksandra tudi zaprt. A ni bil nikoli strahopeten, in to je najbolje dokazal pod nacistično okupacijo, ko je po izgonu slovenskih duhovnikov in učiteljev, sam v cerkvi vodil pobožnosti in otroke učil verouka.

Kot odločen protikomunist je po vojni nastopil pot begunstva z vso družino. Bil je v taboriščih na Koroskem, odkder se je leta 1948 preselil v Argentino. Najprej so živeli v Quilmesu, nato pa so bili med prvimi, ki so se naselili v Slovenski vasi v Lanusu in si postavili lasten dom. Tudi tu se je Janez Lužovec posvetil skupnemu delu, tako v okviru krajevnih kot osrednjih organizacij. Odbodnik in predsednik društva Slovenska vas, navdušen član in vodja za gradnjo doma, ponovno odbornik Društva Slovencev in potem Zedinjene Slovenije, skriben brat najbolj potrebnih v delu v Vincencijevi konferenci, pa tudi eden najbolj aktivnih in političnem polju, saj je eden najbolj vestnih udeležencev Slovenske ljudske stranke SKD. Kako rad ima slovensko stvar priča tudi njegova udeležba na slovenskih prireditvah.

Omenimo končno še eno izmed jubilatovih lastnosti, ki sicer prepleta vse njegovo delo, a se posebej kaže na tem področju: njegov idealizem, kot jih je malo med nami, v službi slovenske tiskane besede. Najsibo kot poverjenik raznih listov, ali tudi drugače, vedno nاپanja vse moči, da razširi v svojem okolju slovenske knjige, revije in časopise. Dobro se zaveda važnosti, ki jo slovenska tiskana beseda ima za narodno, versko in ideološko ohranitev, in zvest tej zavesti dela v skupnosti kot le malokdo. Ko bi le imeli še več takih požrtvovalnih ljudi, kot je Janez Lužovec.

Jubilant je dočkal to lepo obletnico v krogu svoje družine: dve hčerki živita na domu, tretja, Anica, poročena Kokalj, živi tudi v Slovenski vasi, dve hčeri sta salezijanski sestri, sin pa je duhovnih, salezijanec.

Pevci so sprva peli le pri cerkvenih slovenskih, pa še takrat tako, da je ravn. Bajuk na koru sedel za orgle, prof. Božidar pa je pevcem dirigiral pred oltarjem: v tistih prvih letih namreč v Argentini mešani zbor ni smel v cerkvi na kor... Vsem težavam navkljub pa se je zbor lepo razvijal. Brž je začel tudi s svetno pesmijo. Ko je Mendozo leta 1949 obiskal škof Gregorij Rožman, so ga naši rojaki pod Aconcaguo pozdravili z velikim slavjem v dvorani pri maristih; pri tej priložnosti se je Bajukov zbor nadvse kvalitetno predstavil ne samo slovenski, marveč tudi argentinski publiki, ki je prišla pozdravit slovenskega škofa — zdomca.

Poslej so si pevski nastopi Slovenskega zbora v Mendози naravnost podajali roko. Ravnatelj Bajuk, ki je 1953 prevzel vodstvo zbora in ga vodil z zares lepim in nepozabnimi uspehi tja do svoje smrti 20. junija 1961, je zanesljivo resnično zatrdil: Zbor je najbolj povezana in delovna enota naše skupnosti! Z življenjsko glasbeno in pevsko izkušnostjo, pa s svojo neugnano kreativno energijo je dal ravnatelj Marko Bajuk svojemu mendoškemu zboru kremenit zagon, ki je rastel od koncerta do koncerta. Ne samo v domačem slovenskem okrožju, marveč tudi med ar-

čestitkam prijateljev in znancev, se iz srca pridružuje tudi Svobodna Slovenija, ter svojemu zvestemu sodelavcu ključ: še na mnoga leta!

IGNACIJ FRANČIČ — 80-letnik

Zopet je eden izmed naših rojakov, znanih javnih delavcev iz domovine, dosegel svoj osemdesetletni življenjski jubilej. Praznovan ga je v krogu svoje družine, prijatelji pa so mu po maši v San Martinu, kamor redno zahaja vsako nedeljo, in v sammartinskemu domu, prisrčno čestitali k lepi obletnici.

Jubilant se je rodil 19. julija 1894 v Stari vasi pri St. Jerneju na Dolenskem na velikem „Matičkovem“ posestvu.

Kot mlad fant je bil poklican v prvo svetovno vojno in je bil na obeh frontah — nazadnje na ruski, kjer je bil zajet in več mesecev ruski ujetnik. Po vrnitvi iz ujetništva se je posvetil lesni trgovini, se poročil z Karolino Kegljevič in si ustanovil svojo dom na Dolni Brezovici pri St. Jerneju.

V zakonu so se rodili trije otroci: hčerka Lina, viš. med. sestra, poročena z inž. Antonom Matičičem, drugi sin Ivček je bil študent novomeške gimnazije, mlad domobranec in še ne 18 let star ubit v Teharju. Najmlajši sin Nace, ki je prišel z mamo kasneje v Argentino, pa je profesor za zgodovino in zemljepis.

Jubilant se je še kot mladenič udeleževal v prosvetnih, političnih in gospodarskih katoliških organizacijah in je ob izbruhu revolucije stopil odločno na stran protikomunistov.

Zapustiti je moral svojo domačijo in družino že leta 1943 in je bil begunec v Kostanjevici. Po končani vojni mu je uspelo pobeigniti v svobodni svet — v Argentino, kjer si je v Villa Bailester postavil skromen dom, kjer uživa priložnost pokojnino. Bog daj, da bi jo še dolgo užival v zdravju in zadovoljstvu.

IVAN KLEMENČIČ — 60-letnik

V Castelarju bomo 9. t. m. lahko voščili spet novemu 60-letniku. Ivan Klemenčič, ki mu te let nihče ne bi prisodil, ko ga gleda odločno stopati po Pristavi in ga opazuje vsega živahnega in vedrega pri debatah in razgovorih bodisi v domačem pomenku pri kozarcu vina ali na odborovih sejah, je naš slavljeneč.

Rodil se je 9. avgusta 1914 v Dolu pri Ljubljani. Po ljudski šoli se je učil kolarstva, nato pa se kot zaveden slovenski fant vneto udeleževal v domačem prosvetnem društvu in pri Slovenskih fantovskih odsekih.

Tudi on je bil med 2. svetovno vojno postavljen pred izbiro med komunističnim zlom in svobodo. Odločil se je za svobodo in se postavil po robu uvoženim „tuti učenošči“, ki je v obliki Osvobodilne fronte „osvajala“ slovenskega človeka najdražjega: življenja, duhovnega in fizičnega. Uvrstil se je brez pomišljanja v domobranske vrste, pod geslom: Mati, domovina, Bog.

Kakor toliki tisočji se je tudi Ivan moral umakniti pred prodirajočim zlom leta 1945 na Korosko, v Vetrinj. Dodela ga je usoda vrnitve, a mu je Bog dal srečno misel in voljo, da se je z begom rešil iz kolone blizu Velenja, že v zasluženi domovini, sigurne smrti in se prebil nazaj na Korosko v svobodo.

V begunskem taborišču v Spittal ob Dravi se je poročil z go. Marijo Kokalj. V srečnem zakonu se jima je rodilo pet sinov.

Po preselitvi v Argentino se je naselil v Castelarju, kjer je odbornik Društva Slovenska Pristava, sodeluje in udeležuje pa se tudi drugega prosvetnega in gospodarskega dela v slovenski skupnosti v Buenos Airesu.

K čestitkam za jubilej se Ivanu Klemenčiču pridružujemo in mu želimo še veliko srečnih in zdravih let!

gentinsko javnostjo, ki je postala pozornost. Povabil za nastope v Mendози, pa tudi v provinciji, ni manjkalo. Slovenski zbor je poslej priznan, cenjen in povsod zaželen. S pevskimi nastopi so in še danes mendoški Slovence vredno potrjujejo slovensko prisotnost v svetu.

Višek je zbor pod vodstvom ravnatelja Bajuka dosegel z dvema koncertoma leta 1960. Na prvem, slavnostnem ob 150-letnici argentinske državne samostojnosti je pokojni vliki slovenski zborovodja povabil na oder ob svoj zbor tudi vse slovenske pevске zборе v Velikem Buenos Airesu. Tako smo takrat doživeli resničen triumf slovenske pesmi z nastopom čez 200 slovenskih pevcev pod taktirko Marka Bajuka.

Takrat se je bil pok. zborovodja zavzel za ustvaritev Slovenske zdomske pevске zveze. Do uresničenja tega zares vrednega, visokega in pomembnega cilja do danes žalibog še ni prišlo. Leto dni po čudovitem nastopu v Buenos Airesu je že z bolniške postelje napisal spodbuden članek v naš list, ki ga je sklenil z vzklikom: **ŠE BOMO PELI!** Ravnatelj Bajuk je skoraj po tistem odšel prepevat med angelske zборе, mendoški pevci pa zdaj s tem njegovim sporočilom prihajajo v Bs. Aires. **ŠE BOMO PELI** je geslo njihove pevске vneme in napona.

MENDOZA

Praznik sv. Cirila in Metoda v našem šolskem tečaju

Za god zavetnikov našega šolskega tečaja, sv. Cirila in Metoda, so otroci vrtca in tečaja priredili prisrčno in zelo uspešno proslavo.

Že dopoldne — na prvo nedeljo juliju je bila skupna slovenska maša posvečena slovanskima sv. apostoloma. Za petje so tokrat imeli vodilno vlogo otroci. Peli so Zafošnikovo „Ljudsko mašo“ v F duru s celotnim liturgičnim besedilom. Tudi pri obhajilu so nas presenetili z evharistično Gačnikovo o „Oltarni mizi“.

Popoldne pa smo bili povabljeni k petri proslavi v dvorani Slovenskega doma.

Ko se je odstrl zastor, so se pred nami prikazali vsi otroci žarnih lic in s črkami v rokah, ki so nam v treh vrstah klicale: „Ciril, Metod, varujta naš dom in rod!“

Za uvod so zapeli himno: Opevajmo junaka dva. Vse petje je vodil prof. B. Bajuk.

Sledil je nastop otroškega vrtca. Pod vodstvom vrtnarice gđc. Francke Grintalove so nam malčki zapeli in zaigrali štiri pesmice. Na flavto jih je spremljal šol. tečajnik Marček Bajuk.

Potem so prišli na vrsto šolarji tečajniki z deklamacijami. Učiteljica gđc. Lenčka Božnarjeva jim je porazdelila otroške pesmice — v izboru M. Kunčiča in vloge tako, da se je vsakteri mogel — izkazati. Bilo je dvanajst pesmic, pa smo jih z velikim užtkom in zadovoljenjem poslušali! Saj je z odra odmevala „naša beseda“ in iz ustec „naših otrok“!

Pa so nam pokazali tudi, kako znajo korajžno in veselo zapeti. Poslušali smo pesmice „Solarček mlad“; „Barčico“, ki jo je tudi spremljal s flavto Marček Bajuk; „Na planinah lušno biti“ in „Jaz pa pojdem na Gorenjsko“.

Višek pa je bil vsakdanji zadnji del, ko so se naši mali tudi „igralsko“ izkazali in proti vsenu pričakovanju uspešno odrezali. G. R. Hirschegger je znal mladim igralčkom izvatiti vse skrite igralske zmožnosti v dveh odrskih prizorih: „Cefizeli in policaj“ (po Fr. Milčinskem) in Stritarjev dramatični prizor „Dela dobil“. V prvem delu sta se nadvse imenitno, zares kar igralsko nepriljeno odrezala Marček Bajuk in Danijel Hirschegger; priskočila sta v dopolnilo na pomoč gđc. Anica Štirn in Janez Štern.

Navdušenje v dvorani je bilo pri starih in mladih veliko; in zaslužnega odobravanja ter priznanja ni manjkalo. Po prireditvi so dobre mamice pod vodstvom društvenega šolskega odbora poskrbele, da so se vsi mali — pa tudi odrasli — pokrepčali s toplo čokolado in pecivom.

Veseli smo in hvaležni Bogu, ko z velikim zadovoljenjem poslušamo, kako „naša beseda“ živi med našim najmlajšim rodom!

Naj bi v to še nadalje s svojo privoščno pomagala oba pokrovitelja, sv. brata Ciril in Metod! Bb.

14. avgust: dan molitve in žrtve za našo mladino

SAN MARTIN

Slovesn sprejem mladine v članstvo Slovenskega doma

Odbor Slovenskega doma v San Martinu je sklenil, da se bo v soboto, 31. avgusta proslavila nova (že 26.) obletnica ustanovitve slovenske sv. maše v San Martinu. Ob tej priložnosti bo slovenska sv. maša, ki bo obenem tudi šolska in mladinska sv. maša, ki jo bo daroval msgr. Anton Orehar v cerkvi kolegija Sagrado Corazón. Po sv. maši bo v Slovenskem domu slovesen sprejem fantov in deklet v članstvo doma, in nato večerja. Že danes opozarjamo vse rojake iz sammartinskega okoliša na ta lepi dogodek.

v nedeljo, 18. avgusta ob 15.30 bo svetoletno ROMANJE V LOURDES

Prof. Božidar Bajuk, ki je po očetovi smrti znova prevzel vodstvo mendoškega zbora, je poskrbel, da se je zbor ozdržal na zavidni ustvarjalni ravni. Vsakoletni koncert v Mendози na že tradicionalno Markovo nedeljo je samo en izraz mnogostranske in občudovanja vredne glasbene delavnosti slovenskih mendoških pevcev. Ni slovenske prireditve v Mendози, da bi na nji vsaj z nekaj pesmi ne nastopil tudi Bajukov zbor. Tako najbolj zanesljivo družji v svojih vrstah naše zdomstvo pod Andi. Zadnja leta pojo v zboru tudi že v Argentini rojeni sinovi in hčere slovenskih pevcev, kar je nedvomno zanesljivo poročstvo za živost in požlahtnenje zborove življenjske prisotnosti v Mendози tudi za prihodnost.

Ne dvomimo nič, da še bo slovenska zdomska javnost v polno odzvala povabilu Slovenske kulturne akcije in napolnila dvorano Slovenske hiše v soboto, 17. avgusta, ob devetih zvečer, da s svojo prisotnostjo pozdravi slovenski pevski obisk iz Mendoze. Saj prihajajo mendoški pevci med nas zvesto predani nalogi, ki jo je bil zboru ob njegovi desetletnici odmeril pok. ravnatelj Marko Bajuk z besedami:

„Vse naše delo velja božji časti, ljubezni do domovine in plemenitenu duše!“ mt

Iz življenja in dogajanja v Argentini

V torek, 6. avgusta, dopoldne so se na buenosaireskih cestah in trgih pokazale majhne mize, ob katerih so se dele žene in dekleta. Nenpriljubljenemu opazovalcu je bila vloga teh miz neznana, dokler ni ob pol dvanajstih predsednica države, gospa María Estela Martínez de Perón v svojem nagovoru narodu napovedala splošno ljudsko kampanjo. Cilj te ljudske ofenzive naj bi bila okrepitev socialnega pakta, pa tudi sploh večja aktivnost raznih krajevnih organov. Gospa predsednica je povabila ljudstvo, naj pri mizah, ki jih upravljajo članice ženske peronistične veje, naznanijo trgovine, ki prodajajo nad uradno dovoljenimi cenami; naj naznanijo, da v določenem sektorju primanjkuje tega ali drugega izdelka; naj predlagajo ideje, za izboljšanje, oplešanje, popravo mestne četrti, v kateri živijo, naj sibo to prazno, opuščeno zemljišče, naj sibo cestna, električna ali kak druga okvara. S tem, zlasti v kolikor se tiče kontrole cen, skuša vlada podpreti omahujoči socialni pakt, pa tudi pritegniti ljudstvo v čim širšo udeležbo pri naporu za boljše upravljanje javnih služb. Gospa predsednica pa je napovedala boj tudi špekulaciji pa tudi nasilju sploh in prevratništvu.

Socialni pakt skuša vlada podpreti tudi po delavskem ministrtvu, ki je imelo prav pretekli teden velike težave. Delavci kordobskih avtomobilskih tovarn so že dalj časa zahtevali povišice

plač in razne ugodnosti. Ko so dobili od podjetja končen negativen odgovor, so pričeli z raznimi motilnimi ukrepi, kar je povzročilo praktičen zastoj proizvodnje. V tem stanju je vodstvo tovarne (IKA-Renault) sklenilo ustaviti obratovanje in razpustiti podjetje. To bi pomenilo izgubo dela kakih 12.000 kordobskih delavcev, ki so, paradoksalno, eni najbolje plačanih v državi. Delavsko ministrtvo je ukazalo podjetju, naj ponovno odpre vrata, delavcem pa, da naj prenehajo z ukrepi in z zahtevami za povišanje plač. Delavci ministrskega ukaza niso ubogali. Poleg tega je napetost še v raznih drugih sindikatih širom države.

Napetost je tudi v vladnih krogih, zaradi ponovnih govoric glede gospodarske vladne ekipe. Po mnenju nekaterih opazovalcev so štete ure ministrski funkciji Gelbarda, pa tudi ministru za vzgojo dr. Taiani.

Glede nasilja pa je pretekli teden prinesel nov žalosten dogodek. V sredo, 31. julija, ponoči je bil na ulici umorjen narodni poslanec dr. Ortega Peña. Bil je izvoljen na listi Justicialistične fronte, a je vodil samostojno politiko. Pred tem pa je bil, še za časa vojaške vlade, advokat vseh mogočih gverilcev. Bil je znan po svojem levičarskem filokomunističnem prepričanju. Njegov umor je ponovno dokazal, da mir nikakor ni še dokončno zagotovljen v Argentini.

Slovenske smučarske tekme

Pod geslom „V SLOGI JE MOČ“ se je v soboto in nedeljo 21. julija pomerila slovenska bariloška mladina na snežnih poljanah ob priliki 21. slovenskih smučarskih tekmah pod pokroviteljstvom Slovenske Hranilnice SLOGA, ki je to priložnost razpisala jubilejne nagrade in snominske diplome.

Rezultati tekm so bili sledeči:

VELESALOM: 1. Aleks Černigoj 53'00; 2. Marko Jerman 53'09; 3. Matjaž Jerman 54'08; 4. Neško Razinger in Peter Drajzibner; 6. Tonček Arko; 7. Martin Jerman; 8. Klemen Arko; 9. Gregec Arko; 10. Jurček Drajzibner; 11. Rihar Godec; 12. Martin Bačar; 13. Janez Drajzibner; 14. Milenka Razinger; 15. Dušan Šinigoj; 16. Veronika Razinger; 17. Deborah Šinigoj; 18. Tonček Zidar; 19. Anica Arnsšek; 20. Romana Bertonec; 21. Edgar Godec; 22. Bogdan Bertonec; 23. Zalka Arnsšek; 24. Janika Jerman; 25. Nevenka Jerman; 26. Tomaž Arko; 27. Katja Arnsšek.

Po skupinah:

Otroci do 10 let: 1. Dušan Šinigoj; 2. Bogdan Bertonec; 3. Janika Jerman; 4. Tomaž Arko.

Naraščaj: 1. Klemen Arko; 2. Martin Bačar; 3. Tonček Zidar.

Mladenke: 1. Milenka Razinger; 2. Veronika Razinger; 3. Deborah Šinigoj.

Mladi: 1. Peter Drajzibner in Neško Razinger; 3. Tonček Arko.

Člani: 1. Aleks Černigoj; 2. Marko Jerman; 3. Matjaž Jerman.

SMUČARSKI TEK NA 3 KM.

Člani: 1. Marko Jerman 9' 13"; 2. Martin Jerman 9' 50"; 3. Matjaž Jerman 10' 03".

Mladi: 1. Neško Razinger 14' 53"; 2. Klemen Arko 15' 13"; 3. Gregec Arko 19' 03".

SMUČARSKI SKOKI: 1. Neško Razinger 62,2 točk; 2. Marko Jerman 60,0 točk in Martin Jerman 60,0 točk; 4. Matjaž Jerman; 5. Tonček Arko; 6. Jurček Drajzibner; 7. Peter Drajzibner; 8. Klemen Arko; 9. Gregec Arko.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Zedinjena Slovenija pripravlja predavanje o združništvu. Zaradi zanimive teme že sedaj vabljeno!

Pisarna in knjižnica ZS je odprta vsak dan od 16. do 20. ure, razen ob sobotah.

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL CASCANTE

Escribano Público
Cangallo 1642 Buenos Aires
Pta. baja, ofic. 2
T. E. 35-8827

Slovenska kulturna akcija – ob dvajsetletnici

SLOVENSKI PEVSKI ZBOR V MENDOZI

Z našo pesmijo – po domovini

dirigent prof. Božidar Bajuk

Sobota, 17. avgusta 1974 ob 21 v Slovenski hiši

Vstopnice v predprodaji v Dušnopastirski pisarni

OBVESTILA

SOBOTA, 10. avgusta 1974:

V Našem domu v San Justu ob 20. prijateljska večerja, katero pripravlja slovensko zavetišče.

NEDELJA, 11. avgusta 1974:

V Hladnikovem domu v Slovenski vasi ob 16. predstavi Carapachayska dramatska skupina igra „Na razpotju“.

Na Pristavi ob 15.30 prireajo dekleta in fantje Otroško tombolo.

V Našem domu ob 15.30 Otroški dan.

SOBOTA, 17. avgusta 1974:

V Slovenski hiši ob devetih zvečer nastop Slovenskega pevskega zbora iz Mendoze.

SREDA, 21. avgusta 1974:

V Slovenskem domu v San Martinu ob 18.30 redni sestanek Lige žena-Mat! s predavanjem g. Jožeta Koščika: „Nekaj iz naše preteklosti.“

NEDELJA, 18. avgusta 1974:

Svetoletno romanje v Lourdes. Začetek obredov ob 15.30.

SOBOTA, 24. avgusta 1974:

V Slovenski hiši ob 20 pevsko glasbeni festival.

SOBOTA, 31. avgusta 1974:

V Slovenskem domu v San Martinu zvečer proslava 26. obletnice ustanovitve slovenske maše z mašo, slovesnim sprejemom mladine v članstvo doma in večerjo.

NEDELJA, 1. septembra 1974:

Čajanka ob 16 v dobrodelne namene Zveze slovenskih mater in žena.

SDO SFZ PEVSKO GLASBENI FESTIVAL

Sodelujejo dekleta in fantje iz:

Adrogué
Castelar
Carapachay
Ramos Mejía 9
San Justo
San Martin
Slovenska vas

sobota, 24. avgusta,
ob 20 v Slov. hiši

Carapachayska dramatska skupina

gostuje v Slovenski vasi z igro

NA RAZPOTJU

V nedeljo, 11. avgusta, ob 16 v Hladnikovem domu.

Vabljeni!

NOVO UGODNOST nudi svojim članom

Kreditna zadruga S. L. O. G. A

Bartolomé Mitre 97 T. E. 658-6574 Ramos Mejía

Posredovalnica dela

Uradniki! Delavci! Iščete službo ali bi radi menjali sedanjo? Podjetniki! Obrtniki! Iščete dobrega uradnika ali delavca?

Obrnite se na nas!

Pri tem lahko računate z našo priznano diskretnostjo! Tudi pri posredovanju dela velja:

SVOJI K SVOJIM! V SLOGI JE MOČ!

RUTA 205 FTE. ESTACION
TEL. 295-1197

AVDA. 25 de MAYO 136

ALMAFUERTE 3230
a 1 cuadra Municipalidad

AVDA. PAVON/H. YRIGOYEN 8854/62
TEL. 243-2291/3058 (Entre Boedo y Sáenz)

EZEIZA

C. SPEGAZZINI

SAN JUSTO

LOMAS DE
ZAMORA

Opozarjamo, da imamo v Lomas de Zamora, v našem novem velikem lokalu, vedno na razpolago najfinejše pohištvo

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Miloš Stare
Director: Tone Mizerit
Redacción y Administración:
Ramon Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503
Argentina
Uredniški odbor:
Miloš Stare, Pavel Fajdiga,
dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj
in Tone Mizerit

Argentino
Correo
Central (B)

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual N° 2.233.341

Naročnina Svobodne Slovenije za l. 1974 za Argentino \$ 135.— (18.500) — pri pošiljanju po pošti \$ 140.— (14000). ZDA in Kanada 16 USA dol.; za Evropo pa 19 USA dol. za pošiljanje z avionsko pošto. Evropa, ZDA in Kanada za pošiljanje z navadno pošto 12 USA dol. Talleres Gráficos Vilko S.R.L. Estados Unidos 425, Buenos Aires. T. E. 33-7213

PORAVNAJTE ZAOSTALO
NAROČNINO!

VSI SLOVENSKI PODJETNIKI

Ki STEJEJO V ČAST SVOJE NARODNO POREKLO, KI SO PONOSNI NA SVOJE STORJENO DELO IN KI JIM JE MAR BODOČNOST NAŠE SKUPNOSTI, BODO SOUDELEŽENI OD 19. DO 27. OKTOBRA 1974 PRI

prvi Razstavi slovenske podjetnosti

Za rojake izven Argentine bomo razstavo filmali!

V SLOGI JE MOČ!

Zveza slovenskih mater in žena

vljudno vabi na

ČAJANKO

dne 1. septembra ob 16 v Slovenski hiši

Začetek s sv. mašo za vse v tem letu umrle žene in matere. Spored pod okriljem odseka Zveze mater in žena iz San Justa. Razstava ročnih del vseh krajevnih odsekov. Žrebanje dveh slovenskih narodnih noš v miniaturo. Dražba slovenske avbe. Prodaja ročnih del.

Vstop prost.

Izkupiček namenjen dobrodelnemu delovanju Zveze slov. mater in žena

S kruhom močnih okrepčana nas je 1. avgusta zapustila v starosti 77 let naša mama, stara mama, sestra in teta, gospa

Alojzija Mehle roj. Zaviršek

K zadnjemu počitku smo jo položili 2. avgusta na pokopališču Lomas de Zamora.

Žalujemoči: sin Stanko,

hčerke Olga in Slavka z družinami

V domovini: brat Jože z družino in sestri

Marija in Jožefa z družino.

Buenos Aires, Šmarje Sap, Šmartno ob Savi.

Sporočamo vsem prijateljem in znancem, da nas je 5. avgusta nenadoma zapustil naš mož, oče, brat, stric in svak, gospod

Jože Esih

Pokopali smo ga na pokopališču v Olivosu. Priporočamo ga v molitev.

Esihovi, v imenu vsega sorodstva.

Buenos Aires, Ponikva, 5. avgustaa 1974.

Zahvala

Ob smrti naše ljube mame in stare mame, gospe

Alojzije Mehle

se iskreno zahvalujemo č. g. župniku Prebilu in č. g. Petku za vsakodnevno obhajilo, podane zakramente, pogrebno sv. mašo, poslovljni govor in opravljene molitve ob odprtjem grobu.

Zahvala tudi č. g. dr. Starcu, dr. Gogolu in Mirkotu Grbeu za opravljene molitve.

Pristrna zahvala vsem številnim prijateljem in znancem, ki so nam bili v pomoč in se tako lepo poslovlili od naše dobre mame.

Otroci: Stanko, Olga, Slavka

